

Lewis preklical stavko rudarjev na polju mehkega premoga!

Pozval je stavkarje, naj se vrnejo na delo. Pogajanja o sklenitvi nove pogodbe. Federalna vlada razveljavila restrikcije

WASHINGTON, D. C., 8. dec. — John L. Lewis je dramatično preklical stavko rudarjev na polju mehkega premoga, ki je trajala 17 dni, in pozval stavkarje, naj se vrnejo na delo v ponedeljek. Nannanil je, da bo ob koncu prenegovnikov obnovljen na polju mehkega premoga, katero je unila Lewis s notranjim tajnikom premogovnikov v maju.

Lewis se je podal, ko je federalno sodišče vzelo v upoštevanje peticijo, naj odloči o pogodbi, katero je unila Lewis s notranjim tajnikom premogovnikov v maju. Lewis je nannanil, da je federalno sodišče vzelo v upoštevanje peticijo, naj odloči o pogodbi, katero je unila Lewis s notranjim tajnikom premogovnikov v maju.

Lewis je nannanil, da je federalno sodišče vzelo v upoštevanje peticijo, naj odloči o pogodbi, katero je unila Lewis s notranjim tajnikom premogovnikov v maju. Lewis je nannanil, da je federalno sodišče vzelo v upoštevanje peticijo, naj odloči o pogodbi, katero je unila Lewis s notranjim tajnikom premogovnikov v maju.

Lewis je nannanil, da je federalno sodišče vzelo v upoštevanje peticijo, naj odloči o pogodbi, katero je unila Lewis s notranjim tajnikom premogovnikov v maju. Lewis je nannanil, da je federalno sodišče vzelo v upoštevanje peticijo, naj odloči o pogodbi, katero je unila Lewis s notranjim tajnikom premogovnikov v maju.

Lewis je nannanil, da je federalno sodišče vzelo v upoštevanje peticijo, naj odloči o pogodbi, katero je unila Lewis s notranjim tajnikom premogovnikov v maju. Lewis je nannanil, da je federalno sodišče vzelo v upoštevanje peticijo, naj odloči o pogodbi, katero je unila Lewis s notranjim tajnikom premogovnikov v maju.

Lewis je nannanil, da je federalno sodišče vzelo v upoštevanje peticijo, naj odloči o pogodbi, katero je unila Lewis s notranjim tajnikom premogovnikov v maju. Lewis je nannanil, da je federalno sodišče vzelo v upoštevanje peticijo, naj odloči o pogodbi, katero je unila Lewis s notranjim tajnikom premogovnikov v maju.

Lewis je nannanil, da je federalno sodišče vzelo v upoštevanje peticijo, naj odloči o pogodbi, katero je unila Lewis s notranjim tajnikom premogovnikov v maju. Lewis je nannanil, da je federalno sodišče vzelo v upoštevanje peticijo, naj odloči o pogodbi, katero je unila Lewis s notranjim tajnikom premogovnikov v maju.

Lewis je nannanil, da je federalno sodišče vzelo v upoštevanje peticijo, naj odloči o pogodbi, katero je unila Lewis s notranjim tajnikom premogovnikov v maju. Lewis je nannanil, da je federalno sodišče vzelo v upoštevanje peticijo, naj odloči o pogodbi, katero je unila Lewis s notranjim tajnikom premogovnikov v maju.

Lewis je nannanil, da je federalno sodišče vzelo v upoštevanje peticijo, naj odloči o pogodbi, katero je unila Lewis s notranjim tajnikom premogovnikov v maju. Lewis je nannanil, da je federalno sodišče vzelo v upoštevanje peticijo, naj odloči o pogodbi, katero je unila Lewis s notranjim tajnikom premogovnikov v maju.

Lewis je nannanil, da je federalno sodišče vzelo v upoštevanje peticijo, naj odloči o pogodbi, katero je unila Lewis s notranjim tajnikom premogovnikov v maju. Lewis je nannanil, da je federalno sodišče vzelo v upoštevanje peticijo, naj odloči o pogodbi, katero je unila Lewis s notranjim tajnikom premogovnikov v maju.

Lewis je nannanil, da je federalno sodišče vzelo v upoštevanje peticijo, naj odloči o pogodbi, katero je unila Lewis s notranjim tajnikom premogovnikov v maju. Lewis je nannanil, da je federalno sodišče vzelo v upoštevanje peticijo, naj odloči o pogodbi, katero je unila Lewis s notranjim tajnikom premogovnikov v maju.

Lewis je nannanil, da je federalno sodišče vzelo v upoštevanje peticijo, naj odloči o pogodbi, katero je unila Lewis s notranjim tajnikom premogovnikov v maju. Lewis je nannanil, da je federalno sodišče vzelo v upoštevanje peticijo, naj odloči o pogodbi, katero je unila Lewis s notranjim tajnikom premogovnikov v maju.

Lewis je nannanil, da je federalno sodišče vzelo v upoštevanje peticijo, naj odloči o pogodbi, katero je unila Lewis s notranjim tajnikom premogovnikov v maju. Lewis je nannanil, da je federalno sodišče vzelo v upoštevanje peticijo, naj odloči o pogodbi, katero je unila Lewis s notranjim tajnikom premogovnikov v maju.

Domače vesti

Obiski

Chicago. — Glavni urad sta zadnji petek obiskala Christine in Ben Taucher iz Rock Springsa, Wyo., v spremstvu Matta Cukala iz Cicera.

V bolnišnici

Duluth, Minn. — Joe Strajnar, član SNPJ in doma iz Eveletha, je v bolnišnici St. Mary's kjer je prestal operacijo. V isti bolnišnici čaka operacije Anton Henikman iz Chisholma in član ABZ. — V Minnesoti je padlo že nekaj snega, toda zima še ni huda.

Is Clevelanda

Cleveland. — V Collinwoodu so roparji ponoči od sobote na nedeljo udrl v likersko trgovino Green Beverage Store, ki jo vodi zakonca Anton in Pauline Jansa, in odnesli precej pijače, cigaret in tudi nekaj denarja. — Pri družini Al in Rose Tegel so se na zahtevalni dan ustavile rojnice in pustile sinčka, prav tako pri družini Urbic tretje rojenčka, prvorojenčka pa pri družini Louis Debeljak v Euclidu. — V Euclidu sta se poročila Herman J. Stavanja in Lillian Leonard. — Zakonca Mike in Mary Zupančič sta dobila novico od svoje hčere Lilliane Zgaga iz Texasa, da se je poročila s saržentom Pliffordom A. Uptonom. — V Huntsburgu, O., je umrl Joseph Royer (Novak), ki je svojočasno živel v Clevelandu, zadnjih 20 let pa je delal po farmah okrog Madisona. Star je bil okrog 60 let in rojen v Sloveniji.

Generalna stavka v Oaklandu končana

Oakland, Cal., 7. dec. — Generalna stavka unij Ameriške delavske federacije, ki je paralizirala vse aktivnosti, je bila končana. Mestni odborniki in delodajalci so dali zagotovilo unijam, da policija ne bo ščitila stavkokazov.

loži načrt skupščini s pozivom, naj ga takoj sprejme. Načrt je bil predložen dopoldne in nekaj ur pozneje soglasno sprejet.

Zakon omenja 42 branj jugoslovanske ekonomije, ki bodo poddržavljene. Te vključujejo vse komunikacije na kopnem, morju in v zraku, transportacijo, rudarstvo in vse industrije, ki so udeležene v proizvodnji izdelkov in v procesiranju živil ter pijače.

Jugoslavija po državila industrije

Zadevni zakon sprejet v obeh zbornicah

Belgrad, 7. dec. — Jugoslavija je postavila svoje gospodarstvo pod strogo državno upravo. Obe zbornici skupščine sta sprejeli zakon, ki določa poddržavljenje vseh privatnih ekonomskih podjetij, javnih naprav in industrij.

Vlada maršala Tita je pozvala zbornici, naj takoj sprejmeta zakon. Parlamentarni krogi so izjavili, da so le vodilne osebnosti vedele, da bo zadevni načrt prišel na dnevni red.

Vladimir Simić, načelnik federalnega vladnega sveta, je predložil načrt skupščini s pozivom, naj ga takoj sprejme. Načrt je bil predložen dopoldne in nekaj ur pozneje soglasno sprejet.

BIDAULT PORAŽEN KOT KANDIDAT ZA PREDSEDNIKA FRANCOSKE VLADE

Pariz, 7. dec. — Klasični tip kabinetskih kriz se je vrnil v Francijo s predvojnimi zapletljivostmi. Ustavna skupščina še ni izvolila predsednika vlade četrte francoske republike.

Georges Bidault, vodja republikanske (katoliške) stranke, je bil poražen kot kandidat za predsednika vlade. Dobil je manj glasov nego Maurice Thorez, vodja komunistične stranke. Bidault, ki je imel pozicijo premijerja in zunanje ministrstva od junija do resignacije zadnji teden, je dobil 240 glasov. Thorez je prej dobil 259 glasov.

Komunisti, socialisti in socialni radikalci so se vzdrževali glasovanja. Glasove so oddali le člani Bidaultove stranke in skrajnega desničarskega bloka.

Drugo glasovanje je demonstriralo, da ni desničarske večine v skupščini. Prav tako je prvo pokazalo, da ni levičarske večine.

Požar v hotelu zahteval 120 žrtev

Nova nesreča v kanadskem mestu

Atlanta, Ga., 9. dec. — Reševalci so našli doslej 120 žrtev požara, ki je izbruhnil v soboto zjutraj v hotelu Wincoff. Najmanj 89 gostov je dobilo težke opekline.

Trupla nekaterih žrtev še niso identificirani. Organizacija Rdečega križa je nannanila, da je bila identiteta 114 žrtev ugotovljena.

Odrejena je bila preiskava, ki pa še ni dognala vzroka požara, ki je v nekaj minutah zajel hotel. Javnost zahteva od avtoritet odločno akcijo, da se prepreči take katastrofe v bodočnosti.

Saskatoon, Sask., Kanada, 9. dec. — V tukajšnjem hotelu Barry je včeraj izbruhnil požar. Poročilo pravi, da je enajst ljudi zgorelo, 18 pa dobilo težke opekline.

Požar je sledil eksploziji plina v peči restavracije hotela. Med žrtvami sta bili dve ženski.

Britske unije zahtevajo konec kontrol

Skrajšanje delovnega tedna v industrijah

London, 7. dec. — Kongres britskih strokovnih unij, ki je omogočil zmago delavski stranki pri volitvah in ustanovitve delavske vlade, je pričel pritiskati na premierja Attleeja in člane njegovega kabineta za odpravo vseh delavskih kontrol v prihodnjem letu. Kongres zahteva tudi skrajšanje delovnega tedna na 40 ur v vseh industrijah.

Program vsebuje poročilo eksekutivnega odbora, ki je bilo pravkar objavljeno.

Iz poročila je razvidno, da je še vedno 1.800.000 britskih delavcev, ki delajo v rudnikih in na polju, privezanih pri svojem delu. Odredba, uveljavljena v vojnem času, ki prepoveduje spreminjanje dela brez vladne sankcije, še ni preklicana. Poročilo naglašja, da je odredba kršenje pravice delavcev, ki se ne morejo svobodno gibati.

Gotovo je, da bo zahteva glede skrajšanja delovnega tedna izzvala opozicijo s strani vlade.

Podpredsednik vlade Morrison, finančni minister Dalton in zdravstveni minister Bevan so se postavili na stran delodajalcev, ki trdijo, da bi skrajšanje delovnega tedna zaviralo produkcijo. Slednji naglašajo, da industrije potrebujejo več delavcev.

Voditelji strokovnih unij so odbili povabilo trgovskega ministra Stafforda Crippsa, naj podprejo njegovo kampanjo za povečanje izvozne trgovine. Izjavili so, da je ta ovira gibanja za skrajšanje delovnega tedna.

Kongres strokovnih unij ima čez sedem milijonov članov. Voditelji teh imajo važne pozicije v svetih delavske stranke. Vlada je zavzela stališče, da je potrebna poostreitev, ne odprava, sedanjih kontrol.

Tretji poskus glede formiranja nove vlade bo storjen v torek. Zda jo v teku posvetovanja med voditelji političnih strank. Kakšno obliko bo zavzela uspešna koalicijska vlada, je predmet uganj. Smer je definitivno levičarska.

Ker se je pokazalo, da komunisti in socialisti ne morejo formirati vlade brez podpore drugih strank, je jasno, da bo Herriot igral važno vlogo. Vodilne osebnosti v stranki socialistnih radikalcev se ne navdušujejo za zvezo s komunisti. Možnost je, da se bodo izrekli za ustanovitev take koalicijske vlade, v kateri naj bi stranka imela zadostno reprezentacijo.

Belgrad, 7. dec. — Roy H. Stoeckel, uslužbenec ameriškega vojnega departamenta v Avstriji, je bil na obravnavi pred jugoslovanskim vojaškim sodiščem v Cenu, Hrvaška, obsojen na štiri leta ječe. Policija ga je aretirala 15. julija, ko je prišel v Jugoslavijo iz Avstrije. Zadržila ga je pri fotografiranju prepovedanih objektov. Obsodbo je razkrilo ameriško poslanstvo v Belgradu.

MINISTRI SE ZEDINILI O MIROVNIH POGODBAH

Glavne ovire v prizadevanjih za mir odstranjene

KONCESIJE OD VSEH STRANI

New York, 7. dec. — Zunanji ministri štirih velesil — Amerike, Rusije, Velike Britanije in Francije — so se končno sporazumeli o mirovnihih pogodbah za Italijo, Rumunijo, Bolgarijo, Ogrsko in Finsko. Odobrili so klavzule pogodb na svoji seji v New Yorku.

Doseženi sporazum je odstranil glavne ovire v prizadevanjih za mir. Bile so na poti, po kateri so zavezniške države korakale od zaključanja vojne v Evropi. Zda bodo sledile diskuzije o mirovnihih pogodbah za Nemčijo, Avstrijo in Japonsko. V ponedeljek se bo pričela razprava o mirovni pogodbi za Nemčijo.

Vse štiri velesile so dale koncesije. Reprezentanti teh so Byrnes, Molotov, Bevin in Maurice Couve de Murville.

Jugoslavija je zapretila, da ne bo podpisala mirovne pogodbe z Italijo, če ne bo dobila dodatnih koncesij glede Trsta in Julijske Krajine. Ena klavzula, katero so odobrili zunanji ministri, pravi, da nobena država ne bo deležna teritorialnih in finančnih koristi od sklenjene pogodbe, če ne bo sprejela vseh provizij. Ruski zunanji minister Molotov je umaknil ugovor proti tej klavzuli. On je tudi pristal na načelo svobodne plovbe na reki Donavi. To načelo so podpisale Amerika, Velika Britanija in Francija. Zadevna provizija bo vključena v pogodbo za balkanske države. V zameno je Molotov izvojeval zvišanje vojne odškodnine. Italija bo morala plačati Jugoslaviji \$125.000.000, Grčiji \$105.000.000, Albaniji pa \$5.000.000. To je \$35.000.000 več nego je priporočala mirovna konferenca, ki se je vršila v Parizu.

Na seji zunanjih ministrov je bil dosežen tudi sporazum o 32 členih statuta za Trst in okolice. Na podlagi statuta bo ustanovljena administracija za Trst in okolice.

Seattle, Wash., 7. dec. — Federalni svet cerkev Krista v Ameriki je sprejel resolucijo s pozivom na Ameriko, naj stori korake za mir na Kitajskem. Resolucija naglašja, da konflikt med kitajsko centralno vlado in komunisti predstavlja nevarnost vojne med Ameriko in Rusijo. Amerika dosledno podpira kitajsko vlado, ki je pod kontrolo reakcije.

Pariz, 7. dec. — Francija je stopila na polje raziskave atomske energije. Uradno naznanilo pravi, da bo ustanovljena centrala v Gifu v bližini Pariza, v kateri se bodo vršili eksperimenti.

Lucija naglašja, da konflikt med kitajsko centralno vlado in komunisti predstavlja nevarnost vojne med Ameriko in Rusijo. Amerika dosledno podpira kitajsko vlado, ki je pod kontrolo reakcije.

Seattle, Wash., 7. dec. — Federalni svet cerkev Krista v Ameriki je sprejel resolucijo s pozivom na Ameriko, naj stori korake za mir na Kitajskem. Resolucija naglašja, da konflikt med kitajsko centralno vlado in komunisti predstavlja nevarnost vojne med Ameriko in Rusijo. Amerika dosledno podpira kitajsko vlado, ki je pod kontrolo reakcije.

Pariz, 7. dec. — Francija je stopila na polje raziskave atomske energije. Uradno naznanilo pravi, da bo ustanovljena centrala v Gifu v bližini Pariza, v kateri se bodo vršili eksperimenti.

Lucija naglašja, da konflikt med kitajsko centralno vlado in komunisti predstavlja nevarnost vojne med Ameriko in Rusijo. Amerika dosledno podpira kitajsko vlado, ki je pod kontrolo reakcije.

Seattle, Wash., 7. dec. — Federalni svet cerkev Krista v Ameriki je sprejel resolucijo s pozivom na Ameriko, naj stori korake za mir na Kitajskem. Resolucija naglašja, da konflikt med kitajsko centralno vlado in komunisti predstavlja nevarnost vojne med Ameriko in Rusijo. Amerika dosledno podpira kitajsko vlado, ki je pod kontrolo reakcije.

Pariz, 7. dec. — Francija je stopila na polje raziskave atomske energije. Uradno naznanilo pravi, da bo ustanovljena centrala v Gifu v bližini Pariza, v kateri se bodo vršili eksperimenti.

Lucija naglašja, da konflikt med kitajsko centralno vlado in komunisti predstavlja nevarnost vojne med Ameriko in Rusijo. Amerika dosledno podpira kitajsko vlado, ki je pod kontrolo reakcije.

Seattle, Wash., 7. dec. — Federalni svet cerkev Krista v Ameriki je sprejel resolucijo s pozivom na Ameriko, naj stori korake za mir na Kitajskem. Resolucija naglašja, da konflikt med kitajsko centralno vlado in komunisti predstavlja nevarnost vojne med Ameriko in Rusijo. Amerika dosledno podpira kitajsko vlado, ki je pod kontrolo reakcije.

Pariz, 7. dec. — Francija je stopila na polje raziskave atomske energije. Uradno naznanilo pravi, da bo ustanovljena centrala v Gifu v bližini Pariza, v kateri se bodo vršili eksperimenti.

Lucija naglašja, da konflikt med kitajsko centralno vlado in komunisti predstavlja nevarnost vojne med Ameriko in Rusijo. Amerika dosledno podpira kitajsko vlado, ki je pod kontrolo reakcije.

Seattle, Wash., 7. dec. — Federalni svet cerkev Krista v Ameriki je sprejel resolucijo s pozivom na Ameriko, naj stori korake za mir na Kitajskem. Resolucija naglašja, da konflikt med kitajsko centralno vlado in komunisti predstavlja nevarnost vojne med Ameriko in Rusijo. Amerika dosledno podpira kitajsko vlado, ki je pod kontrolo reakcije.

Pariz, 7. dec. — Francija je stopila na polje raziskave atomske energije. Uradno naznanilo pravi, da bo ustanovljena centrala v Gifu v bližini Pariza, v kateri se bodo vršili eksperimenti.

Lucija naglašja, da konflikt med kitajsko centralno vlado in komunisti predstavlja nevarnost vojne med Ameriko in Rusijo. Amerika dosledno podpira kitajsko vlado, ki je pod kontrolo reakcije.

Seattle, Wash., 7. dec. — Federalni svet cerkev Krista v Ameriki je sprejel resolucijo s pozivom na Ameriko, naj stori korake za mir na Kitajskem. Resolucija naglašja, da konflikt med kitajsko centralno vlado in komunisti predstavlja nevarnost vojne med Ameriko in Rusijo. Amerika dosledno podpira kitajsko vlado, ki je pod kontrolo reakcije.

Razgovori o Londonu se razbili

Muslimanska liga bo bojkotirala skupščino

London, 7. dec. — Konferenca med britsko vlado in voditelji indijskih političnih strank se je razbila. Muslimanska liga je nannanila, da bo bojkotirala zasedanje indijske skupščine. Britska vlada je skušala preprečiti bojkotiranje s sklicanjem konference.

Lord Wavell, britski podkralj v Indiji, in voditelji indijskih strank so se udeležili banketa v palači Buckingham. Bili so gostje kralja in kraljice ter premijerja Attleeja. Banket je bil le gesta uljudnosti.

Upanje britske vlade, da bo pridobila voditelje indijskih strank za spravo, se je izjalovilo. Mohamed Ali Jinnah, predsednik Muslimanske lige, je ponovil izjavo, da bo njegova organizacija bojkotirala skupščino.

Cumberland, Md., 7. dec. — Emil Rieve, predsednik unije tekstilnih delavcev CIO, je predlagal poddržavljenje premogovnikov. Dejal je, da je poddržavljenje edini izhod iz situacije, ki je nastala zaradi stavke rudarjev na polju mehkega premoga. On je obsodil naložitev denarne kazni rudaraki uniji in Lewisu in udaril po federalnem sodišču, ki hoče uničiti unijo.

Nanking, Kitajska, 7. dec. — General Enlaj, vodja komunistov, je zavrnil apel ameriškega generala Marshalla, naj obnovi pogajanja s kitajsko centralno vlado. Izjavil je, da pogajanja ne bi prinesla nobenega rezultata. Mnenje prevladuje, da bo Marshall kmalu zapustil Kitajsko in odpotoval domov.

Pariz, 7. dec. — Francija je stopila na polje raziskave atomske energije. Uradno naznanilo pravi, da bo ustanovljena centrala v Gifu v bližini Pariza, v kateri se bodo vršili eksperimenti.

Lucija naglašja, da konflikt med kitajsko centralno vlado in komunisti predstavlja nevarnost vojne med Ameriko in Rusijo. Amerika dosledno podpira kitajsko vlado, ki je pod kontrolo reakcije.

Seattle, Wash., 7. dec. — Federalni svet cerkev Krista v Ameriki je sprejel resolucijo s pozivom na Ameriko, naj stori korake za mir na Kitajskem. Resolucija naglašja, da konflikt med kitajsko centralno vlado in komunisti predstavlja nevarnost vojne med Ameriko in Rusijo. Amerika dosledno podpira kitajsko vlado, ki je pod kontrolo reakcije.

Pariz, 7. dec. — Francija je stopila na polje raziskave atomske energije. Uradno naznanilo pravi, da bo ustanovljena centrala v Gifu v bližini Pariza, v kateri se bodo vršili eksperimenti.

Lucija naglašja, da konflikt med kitajsko centralno vlado in komunisti predstavlja nevarnost vojne med Ameriko in Rusijo. Amerika dosledno podpira kitajsko vlado, ki je pod kontrolo reakcije.

Seattle, Wash., 7. dec. — Federalni svet cerkev Krista v Ameriki je sprejel resolucijo s pozivom na Ameriko, naj stori korake za mir na Kitajskem. Resolucija naglašja, da konflikt med kitajsko centralno vlado in komunisti predstavlja nevarnost vojne med Ameriko in Rusijo. Amerika dosledno podpira kitajsko vlado, ki je pod kontrolo reakcije.

Pariz, 7. dec. — Francija je stopila na polje raziskave atomske energije. Uradno naznanilo pravi, da bo ustanovljena centrala v Gifu v bližini Pariza, v kateri se bodo vršili eksperimenti.

Lucija naglašja, da konflikt med kitajsko centralno vlado in komunisti predstavlja nevarnost vojne med Ameriko in Rusijo. Amerika dosledno podpira kitajsko vlado, ki je pod kontrolo reakcije.

Seattle, Wash., 7. dec. — Federalni svet cerkev Krista v Ameriki je sprejel resolucijo s pozivom na Ameriko, naj stori korake za mir na Kitajskem. Resolucija naglašja, da konflikt med kitajsko centralno vlado in komunisti predstavlja nevarnost vojne med Ameriko in Rusijo. Amerika dosledno podpira kitajsko vlado, ki je pod kontrolo reakcije.

Pariz, 7. dec. — Francija je stopila na polje raziskave atomske energije. Uradno naznanilo pravi, da bo ustanovljena centrala v Gifu v bližini Pariza, v kateri se bodo vršili eksperimenti.

Lucija naglašja, da konflikt med kitajsko centralno vlado in komunisti predstavlja nevarnost vojne med Ameriko in Rusijo. Amerika dosledno podpira kitajsko vlado, ki je pod kontrolo reakcije.

Seattle, Wash., 7. dec. — Federalni svet cerkev Krista v Ameriki je sprejel resolucijo s pozivom na Ameriko, naj stori korake za mir na Kitajskem. Resolucija naglašja, da konflikt med kitajsko centralno vlado in komunisti predstavlja nevarnost vojne med Ameriko in Rusijo. Amerika dosledno podpira kitajsko vlado, ki je pod kontrolo reakcije.

Pariz, 7. dec. — Francija je stopila na polje raziskave atomske energije. Uradno naznanilo pravi, da bo ustanovljena centrala v Gifu v bližini Pariza, v kateri se bodo vršili eksperimenti.

Lucija naglašja, da konflikt med kitajsko centralno vlado in komunisti predstavlja nevarnost vojne med Ameriko in Rusijo. Amerika dosledno podpira kitajsko vlado, ki je pod kontrolo reakcije.

Seattle, Wash., 7. dec. — Federalni svet cerkev Krista v Ameriki je sprejel resolucijo s pozivom na Ameriko, naj stori korake za mir na Kitajskem. Resolucija naglašja, da konflikt med kitajsko centralno vlado in komunisti predstavlja nevarnost vojne med Ameriko in Rusijo. Amerika dosledno podpira kitajsko vlado, ki je pod kontrolo reakcije.

Pariz, 7. dec. — Francija je stopila na polje raziskave atomske energije. Uradno naznanilo pravi, da bo ustanovljena centrala v Gifu v bližini Pariza, v kateri se bodo vršili eksperimenti.

Lucija naglašja, da konflikt med kitajsko centralno vlado in komunisti predstavlja nevarnost vojne med Ameriko in Rusijo. Amerika dosledno podpira kitajsko vlado, ki je pod kontrolo reakcije.

Seattle, Wash., 7. dec. — Federalni svet cerkev Krista v Ameriki je sprejel resolucijo s pozivom na Ameriko, naj stori korake za mir na Kitajskem. Resolucija naglašja, da konflikt med kitajsko centralno vlado in komunisti predstavlja nevarnost vojne med Ameriko in Rusijo. Amerika dosledno podpira kitajsko vlado, ki je pod kontrolo reakcije.

Pariz, 7. dec. — Francija je stopila na polje raziskave atomske energije. Uradno naznanilo pravi, da bo ustanovljena centrala v Gifu v bližini Pariza, v kateri se bodo vršili eksperimenti.

Lucija naglašja, da konflikt med kitajsko centralno vlado in komunisti predstavlja nevarnost vojne med Ameriko in Rusijo. Amerika dosledno podpira kitajsko vlado, ki je pod kontrolo reakcije.

OPOZICIJA PROTI PREISKAVI VOJAŠKE VLADE

Predsednik Truman je dejal, da ni potrebna

USTRAHOVANJE NEMŠKIH CIVILISTOV

Washington, D. C., 7. dec. — Predsednik Truman je izjavil, da senatna preiskava ameriške vojaške vlade v Nemčiji ni potrebna, dasi je nekaj tednov prej podprl zahtevo za preiskavo. Truman se je postavil na stran demokratov, ki so člani posebne senatnega odseka, kateremu je bila poverjena preiskava vojnega programa.

Truman se je udal pritisku državnega in vojnega departamenta, ki sta se izrekla proti preiskavi ameriške vojaške vlade v Nemčiji. Državni tajnik Byrnes je dejal, da bi preiskava škodljivo vplivala na sedanja diplomatska pogajanja med Ameriko in drugimi državami.

Poročilo, katero je sestavil George Meader, glavni pravni svetovalec senatnega odseka, kateremu načeljuje senator Kilgore, demokrat iz West Virginije, je bilo objavljeno po dolgem zavlač

OF THE

2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago 23, Illinois

Pokojnika smo pokopali
civilnih obredih dne 27. nov.
pokolnišču Woodlawn.
mu bo lahko tuja gruda.
Frank Poznič je bil doma
Bočne pri Gornjem gradu,
jersko. V Ameriki je bival
bližjo 40 let. Umrl je po št.
meseceh za neozdravljivo bo.
nijo. V imenu vseh tukajšnj.
Bočanov in tcosodv (nekdanj.)
se na tem mestu najlepše zah.
ljuje tukajšnjim rojakom
simpatije, katere ste pokaz.
družini Poznič v času lah.
ter ga spremili na zadnji pot.
(Dalje na 3. strani)

vesti iz nove, prerojene Slovenije in Jugoslavije

ljudski pregled iz Slovenije

(Od našega stalnega dopisnika.)

VI TEDEN

MLADINSKI ZBOROVANJ

Prvo ustavodajno skupščino republike Slovenije je bil v živahnem razpoloženju mladih Slovenijcev, ki so na številnih mestih širom Slovenije darovali svojimi kandidaturami za članstvo v skupščini. V tem času je bilo najpomembnejše na trgu Svobode v Mariboru, kjer je imel na govor podpredsednik zvezne skupščine dr. Kardelj. Med drugimi govorniki je bil tudi dr. Maribor, analiziral one stvari, ki so nam omogočile osvoboditvi. "To so bili oni borci naših starejših generacij, ki so ustvarile temelj, na katerih smo mi lahko stali danes. Hoče vam dokazati, da vas ljubi in globoko spoštuje!" "Da, da," je dejal naš pesnik,

treje bodo naši delovni ljudje dosegli svoje blagostanje, čim bolj življenje bomo ustvarili na tej naši zemlji, tem bolj bo privlačna in tem bolj bo krepila ljudstvo na naši meji v njihovi borbi proti tujim zatiralcem in domačim izdajalcem. Taka pot je edina in preizkušena pot."

Med kandidati v ustavodajno skupščino slovenske republike je tudi naš največji živeči pesnik Oton Župančič. Ko so mu predložili volilni list, je dejal: "Prav za prav ne vem, zakaj me kandidirate, saj se v politiko nisem tako dosti vtikal. Star sem že..." "Naše delovno ljudstvo vam je s tem skušalo izraziti hvaležnost za vaše veliko delo, ko ste bogatili naš jezik in ste bili vedno z narodom! Hoče vam dokazati, da vas ljubi in globoko spoštuje!" "Da, da," je dejal naš pesnik,

Preč Savo pri Brčkem (mladinska proga)

gradnjo "mladinske proge" se že razvija pospešeno tamokšnja, istočasno pa se tudi izboljšuje življenje ljudstva. V gradnjo točasnih 140 modernih stavb za delavce. Življenje delavca se dviga. Podatki so pogolji za višjo stopnjo kulture in prav tako, kakor se je odprla 4116 mladim in mladinkam knjiga in pot do znanja, ko so se v teku tega leta naučili v prostem času tudi čitati in pisati.

pokazal, kaj zmorejo delovni ljudje sami brez starih oblik, kadar vzamejo usodo v svoje roke. Zdal pa končujejo volitvi v ustavodajno skupščino veliko delo, ki je bilo v osvobodilnem boju. Na seveda še ni končana, med nami so še ljudje, ki so odrekli staremu, ni jim bilo jasno, ni jim všeč, da drugi zatirani narodi in ljudje vsega sveta vidijo naš primer, kako se borimo za svobodo in enakost.

zadnjih sodnih procesov spoznali, s kakšnimi sredstvi naši sovražniki nastopili, da bi nam minirali življenje narodno-osvobodilne vojske. Vsi vemo, komu je služila okupacijska zagrebška škofija. Ali v svetu kot pri nas, da bi našli ljudje, ki branijo naša prava, ne naračajo samega sebe danes v zaporu, nego da bi prikazali vernemu ljudstvu drugih delovnih ljudi, ki so bili v tujih rokah. In tako hočejo dokazovati, da pri nas zatirata vera in pravda in da mora zato biti kakšna protijudski oblasti in vladni oblasti svojih lastnih sovražnikov. Besno lajajo na nas. Slišali smo, da je Vatikan izobčil iz cerkve vse, ki so sodili Stjepincu, da bi spominjali, da bi bil izobčen iz cerkve enega našega gestapovca, ki je moril slovenski zemlji, enega naših brezštevnih hlapčev, ki so morili in katoliško ljudstvo po vseh delih Evrope in pobijali tudi naše duhovnike? Takih pri-mer, ali ker je v naši deželi ljudstvo oblast samo v svoji roki, je potrebno delati tako proti ljudskemu sodišču države. Psi lajajo, ali kaj se bomo bali? Se bodo lajali, če bomo mi smo ljudje novega sveta, ki se ne strahujemo in si ne želimo tuje volje. Hočemo živeti, čim hitrejši bo tempo našega življenja, čim hi-

kandidat za poslanca v slovenski parlament, "tudi jaz imam rad vse te ljudi okoli sebe. Sprejemam kandidature, ker hočem pokazati, da sem za to našo državo in sem ji pripravljen dati vse. Vsak človek mora danes prijeti za delo in vsak, ki pošteno misli, je dobrodošel. Ta vojna me je mnogo naučila. V razmišljanju sem spoznal nove dolžnosti današnjega človeka in pisatelja. To je biti z ljudstvom, delati in pisati zanj!"

VOLILNE PREDPRIPRAVE TUDI V DRUGIH REPUBLIKAH

zlasti na Hrvaškem v ustavodajni hrvaški skupščini, ki izredno živahne. Ljudska fronta Hrvaške, ki je sestavljena iz komunistične stranke, hrvaške republikanske seljaške stranke in srbskega bloka ter neodvisnih, stopa z jasnim programom, katerega je osvojil ves hrvaški narod. Dne 9. maja 1943, po 844 letih, je bila obnovljena hrvaška suverenost z ustanovitvijo ZAVNO-Ha. Volitve bodo 10. novembra. — Za volitve v ustavodajno skupščino LR Srbije, ki so razpisane za 1. november, vodi živahno kampanjo Ljudska fronta pod vodstvom komunistične stranke. V ustavodajno skupščino Črne gore so razpisane volitve za 3. november, medtem so državljani LR Bosne in Hercegovine izbrali 13. nov. v svojo ustavodajno skupščino predstavnike Ljud-

ske fronte. — Po vseh federalnih republikah stopajo delovni ljudje k izbiri kandidatov in poslancev z zavestjo, da pomeni to velik korak k napredku, ugotovitvi in izgradnji naše ljudske oblasti.

RAZDELJEVANJE UNRINIH DOBAV JE BIL PO UGO-TOVITVI POSEBNE KOMISIJE PRAVILNO

Na podlagi natolcevanja in lažnih vesti, češ da je bilo razdeljevanje Unrinih dobav v Jugoslaviji pogrešno in da je v glavnem bila deležna dobav jugoslovanska armada, je posebna komisija, ki jo je sestavil F. La Guardia 3. oktobra 1946, podala izjavo, v kateri pravi, da je bilo delo jugoslovanske vlade pri razdeljevanju pošiljk pravilno ter odgovarja v celoti načinu, kakor je izveden v drugih deželah, kjer deluje UNRRA. Splošni aparat za razdeljevanje živil, obleke in medicinskih potrebščin je delal uspešno ter se je komisija prepričala na temelju poročil svojih okrožnih inspektorjev o učinkovitosti tega razdeljevanja ter da izvršuje jugoslovanske oblasti sporazum z UNRRAo z vso vestnostjo.

ELEKTRIFIKACIJA SLOVENIJE NAPREDUJE V POSPEŠENEM TEMPU

Takoj po osvoboditvi smo posvetili vso pozornost elektrifikaciji naše domovine zavedajoč se, da je izgradnja električnega gospodarstva eden osnovnih pogojev gospodarskega napredka in dviga obče blaginje. V razmeroma kratkem razdobju — od maja 1945 do oktobra 1946 — smo na tem polju dosegli več kakor v dveh desetletjih stare Jugoslavije, zakaj mi nismo gledali po lokalnih vidikih ali vidikih profitarstva, nego smo izvajali svoj elektrifikacijski načrt zaradi dviga proizvodnje na eni strani ter zaradi pocenitve električnega toka v privatnih gospodinjstvih na drugi strani. V letu 1946 dosegajo investicije za elektrifikacijo Slovenije 66 milijonov dinarjev.

Za primer, kako je bilo v stari Jugoslaviji, omenim razdobje od leta 1918 do 1938, ko je bilo investiranega komaj 70 milijonov dinarjev. Obnovili smo stare električne centrale, zdaj pa gradimo nove. 800 delavcev dela noč in dan na gradnji največje električne centrale na Mariborskem otoku, ki bo imela zmogljivost 54.000 kilovatov. Pri Zirovnici na Gorenjskem je v delu gradnja velike hidrocentralne, ki bo izrabila padec Save Dolinke. V soteski Kavčeva pri Mostah bodo zgradili 50 metrov visoko železobetonsko pregrado. Proučavajo se projekti za gradnjo nadaljnjih hidrocentral na Dravi ter dveh hidrocentral na Savi.

Tudi širjenje električnega omrežja se naglo širi. Letos bo dovršenih 184 kilometrov daljnovodov (v letu 1938 samo 57 km) ter 361 km razdelilnega omrežja (v letu 1938 samo 149 km) in 44 transformatorskih postaj. Potrošnja električnega toka se je silno povišala predvsem radi pocenitve toka in je znašala v prvem letu že 410 milijonov kilovatnih ur (v letu 1935 komaj 295 milijonov kilovatnih ur). Istočasno pa smo pristopili tudi k izgradnji lastne elektroenergetične industrije in danes se izdelujemo doma različne elektroenergetične materiale, katerega smo prej morali uvažati iz tujine. Trdno računamo, da se bomo kmalu osamosvojili tudi glede preskrbe električnega materiala in s tem ustvarili vse predpogoje za načrtno elektrifikacijo države in s tem pogoje za veliki gospodarski razmah in napredek.

Policija naskakuje častnike in druge ualubence, ki so pred štirimi tedni zastavkali pri listu Camden Courier v Camdenu. N. J. Voditelji stavke so obločili policijo, da je v kleti mestne hiše pripravila strojne puške. Policija se je očitno zavzela, da izdajatelju Davidu Sternu pomaga zdrobiti stavko.

Nekaj o zgodovini telesne vzgoje

Razvoj in propadanje narodov je bilo skoraj vedno v vzročni zvezi s telesno kulturo. Mogoče države so propadle, ko je bil narod nesposoben, da bi branil svojo domovino, ko je narod moralno in telesno propadel. Zato so narodi posvečali največjo pozornost prav telesnemu razvoju državljanov.

Telesna vzgoja je prav toliko stara kot človeški rod. Zaradi osnovnega življenjskega obstoja je moral človek vzgojiti svoje telo, da je bilo odporno v vseh nepravilnostih. Moral je biti močan in spreten, znati skakati čez ovire, vztrajno teči, plezati po drevesih in skalah, plavati, lučati kopje ali kamenje, skratka znati je moral vse to, kar danes imenujemo telesno vzgojo, da si je ohranil lastno življenje. Čim bolj močan je bil, tem bolj so ga spoštovali in tem bolj so se ga bali.

Prvi narod, ki se je zavedal važnosti sistematične gnojne telesne vzgoje, je bil grški. Grki so spoznali, da je človeku potrebno enakomerno razvijanje telesa in duha, da so krepki in zdravi državljani najboljša obramba pred sovražniki. Vzor jim je bil zdrav, krepko, močno in skladno razvito telo. Sploh je helenska telesna gimnastika vplivala na estetski razvoj.

Mladino so Grki vzgajali že od 7. leta dalje. Vzgoja v njihovih šolah je bila skoraj samo telesna, lahko rečemo prav špartanska. Gojenci so morali metati kopje itd., od 10. leta dalje so spali na slami in brez odej, od 15. leta pa na golih tleh. Ta vzgoja je trajala do 20. leta, ko so postali vojaki. Tedaj se je razdelila na tri veje: 1. na dramatik (branje, pisanje, deklaracije itd.), 2. glasbo (godba, ples, petje), 3. gimnastiko. Vso telesno vzgojo pa so razdelili na sedem delov: 1. pripravljalne vaje, ki so obsegale hojo, teke itd.; 2. peterboj; tek, skok, metanje kopja in diska ter rokoborbo. Peterboj je bilo tudi glavno tekmovalanje na starih olimpijskih igrah in sta v finale prišla dva tekmovalca; 3. vaje v rokoborbi, to je v boju z golimi pestmi, podoben današnjemu boksu; 4. vaje z orožjem in sicer met kopja in streljanje z lokom; 5. igre z žogo in obroči; 6. ples s spremljevanjem glasbe in 7. plavanje. Dosegali so tudi vrhunske rezultate. Tako je n. pr. atlet Phaylos vrgel disk, ki je bil težak od 2 do 6 kg, okoli 62 metrov.

Toda moč in bogastvo sta kmalu začela prevladovati. Pretirane časti in udobnosti, ki so jih bili deležni zmagovalci, so vplivali na mlade ljudi, da so se posvečali vzgoji telesa ne več zaradi telesni vaj in zdravja, temveč zaradi osebnih koristi. Vse to pa se je še bolj stopnjevalo pri Rimljanih, ki sistematične telesne vzgoje niso poznali. V telesnih vajah niso videli onega sredstva za telesni in duševni razvoj, kakor so ga videli Grki. Lahkomiselno življenje, gonja za užltki in naslajanje je pripeljalo Rimljane, da so začeli

duševno in telesno propadati. Nastopilo je krščanstvo in z njim gledanje na zemeljsko življenje kot na predpripravo za onostranstvo. S tem telesno življenje ni imelo več smisla. Tako je tudi nastopila najtemnejša doba za telesno vzgojo, ki je trajala 1.500 let. Krščanstvo je prepovedalo vsak še tako nedoločen telesni užitek. Naravno je bila tudi gimnastika kot eden bistvenih znakov grške kulture prepovedana in prekleta. Nastopila je doba zastoja do pričetka novega veka.

Telesno vzgojo so zopet pričeli smotrno gojiti šele v novem veku vzgojitelji. Ideali grške antike, ki so znova vstali v humanizmu, pa nastajajoči racionalizem in izkustvena znanost, ki sta začela vzgojo mladine smotrno urejevati, so sprožili klic po smotrni telesni dejavnosti. Vse to je pričelo zopet oblačiti človeka od krščanskega onostranstva nazaj k resničnemu, naravnemu človeku, k duševno telesni enoti. Ob koncu 18. stoletja so se začeli pojavljati prvi mošje, ki so se pričeli v teoriji in praksi baviti s telesno vzgojo. V Nemčiji je nastopil Ludvik Jahn, na Švedskem Henrik Lugin in v Švici Henrik Pestalozzi.

Ling se je ukvarjal s floretovanjem, poleg tega pa sta bili bistveni sestavini njegove telovadbe tek in skok.

Pestalozzi se je bavil predvsem z mladino. Krepil jo je z nalašč zanj s stavljenimi prostimi vajami, z igrami, plavanjem itd.

Jahn pa je ustvaril izrazito obrambno telovadbo. Zato je bilo usmerjeno za boj vse, kar je pri tem potrebno, to je okretnost, hitrost, vztrajnost in moč. On pa je tudi uvedel v telovadbo klasično orodje: drog, bradljo in konja.

Telesna vzgoja je začela doživeti vedno več pristašev in leta 1892 so v Parizu na pobudo Francoza Pierra de Coubertina sklenili, da bodo priredili vsako četrto leto športne igre. Predlog je bil sprejet in leta 1896 je bila prva moderna olimpiada v Atenah.

Novo smer pa je dobila telesna vzgoja v prvi ljudski državi Sovjetski zvezi. Ni več to urjenje posameznikov, temveč je postavljena čisto na nove temelje masovne vzgoje ljudstva, ki se je po osvoboditvi pričela z velikim poletom gojiti tudi v Jugoslaviji. Nova masovna in telesna vzgoja nam bo dala zdravega, okretnega, hitrega, vztrajnega človeka z močnim in vedrim značajem, vnetega branilca pridobitev narodno osvobodilnega odpora in dobrega tovarjša. Posamezne vrste telesne vzgoje sklenili, njihova oblika in tradicija nimajo več pomena, pomen ima samo njih učinek, to je zdravo in krepko ljudstvo.

Po Prim. dnev.

V Prosveti so dnevne svetovne in delavske vesti. Ali jih čitate vsak dan?

Obrtno-proizvajalno združništvo v Sloveniji

LJUBLJANA. — Ena važnih panog našega združništva so tudi obrtno proizvajalne zadruge, ki jim je naloga skupno proizvajanje, predelovanje in skupna prodaja obrtnih izdelkov. Zanimljivo je, da zadruge pri nas še niso dosegle tistega razmaha kakor bi bilo želeli iz razumljivih razlogov, ker so posamezni obrtniki le še preveč navezani na svojo individualno lastnino in ker je na drugi strani za mnoge obrti dosedaj še primanjlovalo surovin in so le v manjši meri delovali. Po osvoboditvi je bilo pri nas ustanovljenih 14 od 32 obstoječih obrtno proizvajalnih združ.

V preteklosti je obrtno proizvajalno združništvo pri nas raslo predvsem iz domače obrti, ki je v Sloveniji zlasti močno razvita. Na drugi strani pa tudi iz posameznih obrtnih strok po mestih in važnejših gospodarskih središčih. Prve kakor druge vrste združ dobivajo pogosto zaradi razširjenja in mehanizacije obratov že značaj industrijskih podjetij. Domače obrti, iz katerih so se pri nas razvile obrtno proizvajalne zadruge, so pred vsem: čipkarstvo, lončarstvo, sodarstvo, kovinska obrt, deloma tudi lesna, usnarska in čevljarstva obrt. Čipkarstvo in čevljarstvo imamo v Zireh in v Gorenji vasi, lončarske v Komendi in v Filovcih, pletarsko v Ptuj, slavnikaštvo v Mengšu, čevljarstvo v Zireh, sitarsko v Stražišču pri Kranju, zadruge za "Suha roba" je v Ribnici. Med najstarejšimi obrtno proizvajalnimi zdruhami je Zebljarska zadruha v Kropi, ki je bila ustanovljena ob koncu preteklega stoletja. Ta zadruha je tipično delavsko-produktivna zadruha in ima značaj industrijskega podjetja. Kovinarska zadruha je tudi v Zebljarski. Sodarstvo imamo v Tacnu, v Zebljarski in v Čenčju. Usnarska zadruha "Runo" v Trzinu ima tudi že industrijski značaj. Vendar je pri nas še velik del domače obrti neorganiziran in nepovezan v zdruge. To velja zlasti za nekatere domače obrti v mariborskem in v celjskem okrožju. Organizacija in povezava teh obrti bo nujna, da bodo lahko uspevale. Sicer pa ni povsem točnih podatkov o vseh obstoječih obrtno-proizvajalnih zdruzah, ker se še vedno ustanavljajo nove in obnavljajo stare zadruge.

K drugi vrsti združ bi lahko šteli predvsem tipične obrtno proizvajalne zadruge, ki so nastale zlasti v mestih in v industrijskih središčih s spojitvijo večjih obrtnih delavnic v eno. To so čevljarstvo, produktivne zadruge v Ljubljani, v Kranju in na Jesenicah. "Usnjeni izdelki" v Ljubljani, oblačilne zadruge v Ljubljani, v Kranju in v Mariboru ter Pleskarska zadruha v Ljubljani. Vse te zadruge kažejo dober uspeh, ki ga je pripisati predvsem konfukturi, torej potrebi po obrtnih izdelkih, ki je splošna. Nekatere teh združ imajo lepe zasluge. Tako je na pr. produktivna zadruha sobnih slikarjev, črkoškarjev in pleskarjev, ki ima 40 članov, v enem mesecu zaslužila 425.000 din. Zadruha "Usnjeni izdelki" v Ljubljani, ki ima 40 članov pa v treh mesecih 1 milijon din. Nekaj združ te vrste se je ustanovilo v manjših podeželskih krajih, kjer pa je perspektiva njihovega razvoja slabša, zaradi razmeroma majhnega in šibkega tržnega okoliša, ki ga obsega. Razmeroma najmanj imamo organiziranih združ v mizarjski stroki. Vzrok temu je, da so se posamezni mizarjski obrtniki tako osamosvojili in postali vsak zase nekako zaključeni srednje močan obrt, ki ne želi medsebojnega sodelovanja in lahko izvršuje tudi večja naročila. Razvoj teh združ kaže precej kapitalistične tendence. Od precej redkih mizarjskih združ je omeniti viško produktivno mizarjsko zadruho, ki je najstarejša tovrstna zadruha ter zadruge "Elen" v Ljubljani, ki je najmlajša ter izdeluje športno orodje.

Posebna vrsta obrtniških združ, ki pa so samo v Ljubljani, so obrtno nabavne in prodajne zadruge. Potreba po preskr-

bi s surovinami in s pomožnimi sredstvi je silila obrtnike, da so si ustanavljali take zadruge. Te zadruge so imele pred vsem namen, izločiti grosista in prevzeti njegovo vlogo. Zato so se te zadruge ustanovile predvsem v času, ko je bila vloga grosistov vidno kvarna za interese obrtnikov. Pri ustanavljanju nabavnih in prodajalnih obrtnih združ ni bilo nikdar opaziti kako intenzivno razvijanje združne misli, marveč samo zaščito interesov in prenos dobička, ki ga je imel grosist za zadruge in njegove člane. Zdrug te vrste je v Ljubljani 10, in sicer zadruge čevljarjev, mizarjev, knjižgovezov, tesarjev, mesarjev, ključavničarjev, krznarjev, brivcev in frizerjev ter urarjev in zlatarjev. Razdeljevanje surovin in pomožnih sredstev našim obrtnim obratom je pereče ne samo v mestu temveč še veliko bolj na deželi, zato bo morala naša ljudska oblast temu vprašanju posvetiti v bodoče več pažnje in ga po možnosti urediti s pomočjo enotne organizacije v vsaj republiki.

Nedvomno bo naše obrtno proizvajalno združništvo v bodoče doseglo še velik razmah. To je razumljivo, kajti le na ta način se bo tudi v naši obrti lahko v večji meri izvajala racionalizacija in mehanizacija obratov. S tem se bodo obenem tudi znižale cene obrtnih izdelkov, ki so zankaer v večini obrti še nad cenami industrijskih in kmetijskih proizvodov. — Izkušnje kažejo, da je tudi v zdruhu obrtnikov zagotovljen dober zaslugek, obenem pa bo prav zaradi omogočanja modernizacije obratov v zdruhu njihovo delo postalo lažje. Seveda pa bodo morali biti vključeni v te zadruge ne samo moški temveč tudi pomočniki, česar do sedaj marsikje še ni bilo.

Verjetno se bo v bodoče pri nas organizacija obrtno-proizvajalnih združ razvijala v treh smereh. Na podeželju, kjer je obrtnik najtesneje povezan s kmetom in ki povečini tudi dela predvsem razna popravila, v manjši meri pa gotove izdelke, bo veliko manjša potreba po samostojnih obrtno-proizvajalnih zdruzah, se pravi po večjih obrti; pač pa bo morebiti koristnejša ustanovitev posebnih obrtnih oddelkov pri Naprosah ali pri obnovitvenih zdruzah, v katere je že vključen velik del našega kmečkega prebivalstva. Poskuse takih obrtnih oddelkov, v katerih so obrtniki udeleženi zadruge in delajo za člane zadruge z materialom, ki jim ga dobavlja zadruha pri nas že imamo ponekod v novomeškem, v mariborskem in celjskem okrožju. — Prednost teh oddelkov se je že pokazala predvsem v tem, ker delajo po precej nižjih cenah kakor ostali obrtniki. V mestih in industrijskih središčih se bodo lahko razvijale iz posameznih obrtnih strok proizvodne zadruge, zlasti v primerih, kjer bo dana možnost, da se bo lahko zadruha razvila v industrijski obrt. — Tudi v krajih, kjer je udomačena hišna obrt, bodo potrebne samostojne zadruge, ki bodo poskrbele za to, da se obrt kvalitativno dvigne, da se za posamezne obrti ustanovijo skupne delavnice s potrebnimi stroji in se na ta način izloči neproduktivno ročno delo, kar vse omogoča pocenitev izdelkov.

V vsej bodoči organizaciji obrtno-proizvajalnega združništva, pa bo potrebno najtesnejše sodelovanje z državnim sektorjem, kajti tudi obrtno proizvajalne zadruge ne smejo biti same sebi namen, temveč so le podpora in koristna izpolnitev državnega sektorja, prvenstveno industrije.

Glasovi iz naselbin

(Nadaljevanje s 2. strani.)

zokopalščice. Pokazali ste, da Detroitci še vedno simpatizirajo drug z drugim.

Na tem mestu tudi izražam moje najgloblje sožalje so-progi mrs. Frances Poznich, hčeri in sinovoma, kakor tudi bratu Johnu Pozniču iz Clevelanda, O., ter vsaki iz Detroita. Frank Strmsek.

Ogromna množica prisostvuje otvoritvi proge Brčko Banovići v Bosni in posluša podpredsednika vlade Moša Pijada.

V ZALI

Dr. IVAN TAVČAR

(Nadaljevanje)

Ko izprazni čašo, nadaljuje Miha takole: Skoro prinese Jernejec vina in ga s srečnim obrazom postavi na mizo.

"Jernej, ko si lažil za vinom, je padla muha v sok. Stvar le ne gre skupaj. Prehitel sem se, prijatelj, prehitel sem se!"

Tako se oglasi oče in dela na vso moč kiseli obraz.

"Kako prehitel? Kaj prehitel?" zajecja Jernejec. "Ali nista prišla morda v pošteno hišo?"

"V pošteno hišo sva prišla! No pa je Miha tam zunaj nekaj videl in gledal. Kaj bi ti pravil! Hlapec je, pa je mir besedi! Sam veš, da se kaj takega zelo nerado jemlje s sabo v zakon!"

"Oj, ti preklicano dekle ti! Torej se niti danes ni mogla prikriti! Takega otroka bi človek kar položil na klopi in pretepel od krvi! Tedaj še danes se ni prikrivala! Z otroki so krizi, Jaka!"

"Krizi, Jernej, prav si povedal, veliki krizi!" Tako mu pritrdi oče.

Nekaj časa se gledata v obraz in molčita. Nato deje Jernejec: "Kaj bi mečkala to stvar! Ti si pameten, Jaka, jaz sem tudi pameten. In dva pametna človeka si še nikdar nista delala zgage. Zatorej pravim in rečem: Petsto še primaknem! Na mojo roko, in Bog daj srečo!"

"Pametna beseda je to! In Bog daj srečo!"

In tlesnila sta si v roki in takoj sta bila edina. Veselje je priklopilo do vrha, ko je vstopila še Maruška. In videti bi jo bili morali! V lašeh je imela za tri prste visok zametast trak in okrog vratu najlepšo svilnato ruto. Bila je kakor oltar, kadar je ob največjih praznikih največ cvetja na njem. Pravim vam, da ni bila nič napačna. In ko je prišla v hišo še mati Jernejka ter postavila pred nas pečene race in hleb belega kruha, se je otajala tudi meni duša, in mislil sem si: "Že Bog hoče, da jo moraš vzeti!"—Pravijo, da Bog vse prav naredi, kar naredi. Zatorej pa mislim, da tega zakona ni napravil Bog, ker res ni bil prav naraven!

Pa sva se vendar vzela! In svatba je bila, kakor jih je malo v dolini, in plesali smo in pili smo, in židane volje smo bili, da je bilo kaj! Ko smo svatje stopili iz cerkve, je stala med drugimi gledalci ob vaški brvi tudi Romovševa Polonica. In prav blede je bila, in tik nje je stal stari Romovš potrtega in skesanega obraza, in brčkone ga je pekla vest, da je s svojim jezikom napravil to svatovanje ter svojo hčer pahnil v nesrečo. Hudo mi je bilo, da sem moral pogledati proti Blegašu, da mi ni bilo treba gledati Romovšev Polonice in nje siromastva! Ej, pa smo brezumni ljudje, kar nas je na svetu, in srečo odpravimo od sebe in sami silimo v nesrečo!

Dobil sem torej očetov dom in mlado in močno ženo. Ne bom se pritoževal: dobra in pridna gospodinja je bila. In grabila in grabila je, kjer je mogla.—Za vsakim belicem je pogledala dvakrat, preden ga je pustila od hiše. In posle

je strogo držala, da se jim ni godilo predobro in da niti za trenotek niso držali rok križema. Vsak čas jim je bila za petami in gorje kogar je staknila na lenuški stezi. Ali jih je preslišal! Tudi mene je tiščala v škripcih, da se kar nisem ganil. Ali mislite, da sem smel kdaj v pivnico? Če sem le prestopil prag pri Prodovčevih, je bila kakor sapa za mano in priglasila me je brez upora domov, tako da sem bil skoro po poroki v zasmeh vsej vasi! Dokler je živel oče, je bilo še nekoliko bolje. Pa je kaj skoro umrl, in odslej sem bil za pravega hlapca pri hiši! Vedno sem ji delal premalo, vedno se je premalo zasluzilo, povsod preveč zapravilo, povsod se je premalo prihranilo. Bila je groza, rečem vam, velika groza!

Tiste dni je vse drlo v Ameriko, kjer se je dobro služilo in odkoder se je pošiljalo mnogo denarja k nam. Kadar je kdo kaj poslal, sem moral čuti: "Ta je zopet poslal toliko in toliko." In popisavala mi je, kako lahko bi odrinil tudi jaz čez morje ter služil lepega denarja, če bi ne bil tako len, da sedaj postopam brez dela. Vse se bo zajedlo, in na stare dni nam bo stradati in beračiti, ker prej vse snemo in požemo.

In čemu bi ne šel v Ameriko, ko bi ona lahko opravila in obdelala, česar je treba: "Vzel si močno ženo, ki se ne boji nikakega dela!" To mi je povedala stokrat in stokrat, in končno mi je bilo vsega preveč, in vdal sem se in odšel v tuji svet, samo da sem imel mir. Tako lepo je sijalo sonce in tako čisto modro je bilo nebo, ko sem spomladanskega dne odhajal iz vasi. Pa sem le odšel, samo da sem imel mir! Ej, gospod Bog je moral tisti dan imeti usmiljenje z mano, tako sem bil sirotin in zapuščen! Tik ceste zunaj vasi—saj veste, da sem moral hoditi peš—on di je Polonica nekaj delala v zelenem grmičevju.

"Miha," je zaklicala, "ali moraš res v Ameriko? In doma imate toliko kruha, da vam ga preostaja. O, joj!"

"Res grem," sem ji odgovoril, in glas se mi je zastajal v grlu, "res grem, samo da imam mir pred ženo!"

"Ko bi bil mene vzel, bi bil lahko ostal doma!"

"Sedaj se ne da pomagati!"

In odrinil sem dalje naravnost po stezi, ki drži do Amerike! Tam sem ostal dve leti in pol, prijatelji, dve leti in pol! A doma sem imel plačano zemljo in dvajset glav lepe živine in vsega drugega v obilici! Pa sem se pehal v tujih zemljah in delal kakor zamorec, da nisem imel od življenja ničesar, prav ničesar! Zasluzil sem res, pa sem tudi od meseca do meseca dobival pisma, naj pošljem kaj denarja. In pošiljal sem, da se ga je končno nabral lep kup. Ko sem si mislil, da mora biti tudi ženi že zadosti, sem pobral svoj zveženj in pobral kopita ter se potegnil čez svo morje. Dve leti in pol sta minili, ko sem jesenskega večera zopet stal pred Brentačevim hišo ter sopel vase tisto voljno sopo, ki pihava okrog naših hribov.

(Dalje prihodnjič.)

Govor maršala Tita v Zagrebu

Dne 31. okt. se je v Zagrebu vršil veličasten predvolilni shod za ustavodajno skupščino. Tega shoda se je udeležilo čez 200.000 Zagrebčanov in drugih Hrvatov, ki so prišli od blizu in daleč. Prišli so v okoliščini Zagreb, da slišijo maršala Tita, ki je imel pred veliko množico naslednji govor:

Tovariši in tovarišice, bratje in sestre!

Dovolite mi, da vas najprvi srčno pozdravim in se vam zahvalim za tako ogromno udeležbo kljub slabemu vremenu. Sem sem prišel zato, da vam povem nekaj besed, ki so vam že znane in katere vedno poudarjamo, ker jih moramo dobro vedeti v teh zgodovinskih dneh, v katerih gradimo novo in srečnejšo bodočnost—našo novo državno skupnost—FLRJ. (Živela nova Jugoslavija.)

Tudi prej v stari Jugoslaviji so sklicevali pred volitvami zborovanja. Tudi v stari Jugoslaviji so hodili poslanci, ministri in drugi na zborovanja pred volitvami, da bi si pridobili zaupanje, odnosno glasove, na podlagi katerih so se lahko znova povzpeli na pleča ljudstva in mu vladali. Ogromna razlika je med prejšnjimi govorci in nami, ki so jih kazali takrat ljudje, ko so prihajali k vam in govorili ter današnjimi zborovanji in današnjimi našimi besedami, s katerimi se obračamo do vas. Taki so prihajali k vam zato, da so vam obljubljali razne stvari, pri čemer so se posluževali raznih šal na zborovanjih in konferencah in hoteli povzročiti smeh med ljudstvom. Ko pa so dobili glasove, so odšli v parlament in vse je zopet ostalo pri starem, nič se ni spremenilo, nič zboljšalo, nasprotno, vsak dan je bilo slabše. (Dolgotrajno odobravanje.)

Mi danes ne prihajamo k vam zato, da bi vam nekaj obljubljali, in tudi ne zato, da bi vam rekli, da vam lahko nekaj damo. Ne prihajamo k vam zaradi tega, pač pa zaradi tega, da poudarimo in vas obvestimo, da nas čakajo nove težave ter da imamo še ogromne in težke naloge, ki jih moramo izvršiti, če hočemo doseči, za čemer težimo. (Dolgotrajno odobravanje.)

K vam ne prihajamo zaradi obljub, ker smo prepričani, da lahko to, kar bi vam obljubili, skupno z nami izvršite. Te današnje volitve v Hrvatski, kakor tudi v vseh ostalih naših ljudskih republikah imajo ogromen pomen za življenje vsake republike posebej, prav tako pa tudi za našo državo kot celoto—za našo novo FLRJ. (Živela nova Jugoslavija!)

Vi veste, tovariši in tovarišice, da smo imeli volitve v Ljudsko skupščino FLRJ, odnosno v Zvezni svet in Svet narodov. Te volitve so imele ogromen zgodovinski pomen za našo državo, ker je volilo ljudstvo prvič po vojni svobodno svoje predstavnike—ljudi, ki morajo izdelati novo ustavo kot pravni temelj naše nove ljudske skupnosti, ki se imenuje FLRJ. V Svetu narodov so imele vse naše federalne enote enako število predstavnikov, v Zveznem svetu pa so sodelovali predstavniki vseh naših narodov, vsi skupno pa so izdelali našo novo ustavo, pri katere

sprejetju ste sodelovali tudi vi in ljudstvo vse naše dežele in sicer takrat, ko je bila predmet razprave, da bi na ta način popravili, kar ni bilo najboljšo, in bi dobili, kar moramo dobiti.

Ustava, ki sta jo sprejela Zvezni svet in Svet narodov, je ogromna zgodovinska pridobitev naših narodov, na katero smemo biti ponosni pred vsem svetom. Po ustavi Sovjetske zveze je naša ustava najmodernejša in najboljša. (Odobravanje.) Naša ustava jamči vsaki naši ljudski republiki polno suverenost. Naša ustava jamči vsakemu državljanu pravice, ki so mu dane. Naša ustava daje ogromne možnosti za zgraditev naše velike skupnosti—nove Jugoslavije. (Vzklikanje novi Jugoslaviji.) Medtem ko pomeni ta ustava močan temelj, na kateremu stoji zgradba naše nove države, je ustava, ki jo boste sprejeli vi, odnosno vaša skupščina, kakor tudi skupščina vseh ostalih ljudskih republik, vaše lastno notranje življenje in vaše notranje zgradbe v tej naši splošni državni zgradbi. Ustave ljudski republik, ki bodo sprejete v okviru ustave FLRJ, bodo omogočile vsakemu narodu, da uredi svoje življenje po lastni zamisli in lastnih potrebah tako, kakor mu najbolj prija.

Tovariši in tovarišice! V naši ustavi je največje važnosti to, da je rešila nacionalno vprašanje in postavila temelje novi državi, ki je postala prav zaradi pravilne rešitve nacionalnega vprašanja tako trdna, tako enotna in tako monolitna, da ji danes zavidajo drugi narodi. (Vzkliki: "Živela Jugoslavija!" Živelo bratstvo in enotnost!)

Tovariši in tovarišice! V čem se razlikuje današnja družbeni

"No contract, no work..." je geslo ameriških organiziranih majnarjev. Poročila iz premogetnih revirjev govore, da so majnarji izrabili sedanjo stavko za njim najpripravljeniji sport — jago. Baje so šli vsi na jago. Na lov se pripravljata tudi John A. Stutt (od kod, poročilo ne pove), ki koplje premog že 37 let. Opazuje ga njegov vnuk, ko snazi puško.

ureditev v novi Jugoslaviji od ureditve v stari Jugoslaviji in od družbenih ureditev v mnogih drugih deželah? Razlikuje se po tem, da smo rešili nacionalno vprašanje. V stari Jugoslaviji delavci niso imeli plačnega dopusta, kakor ga ima v novi Jugoslaviji. V stari Jugoslaviji delavec ni vedel, kaj bo z njim, ko ga bodo pregnali z dela, odnosno bolje rečeno, vedel je, da ga čakata težka bodočnost in teška starost. Na kratko rečeno, delavec je bil v stari Jugoslaviji predmet najbolj brezobzirnega izkoriščanja in izrabljanja, v novi Jugoslaviji pa je pridobil delavec vse pravice. Te njegove pravice ščitijo v celoti naši zakoni. Danes ima delavec vse pogoje za popoln razvoj in je samo vprašanje ekonomskega razvoja vsega našega gospodarstva, da se ti pogoji še zboljšajo obenem s standardom delavskega življenja. V novi Jugoslaviji ima torej delavski razred sijajno bodočnost. V novi Jugoslaviji so za delavce ustvarjeni vsi pogoji, za katere so se nekoč potegovali in za katere so prelivali kri ali pa umirali v ječi.

Tovariši in tovarišice! V naši novi družbeni ureditvi je rešeno tako tudi ekonomsko vprašanje. Danes v novi Jugoslaviji je vse bogastvo, ki leži v zemlji in nad njo, last ljudstva. Ni daleč čas, ko bo to tudi v celoti uresničeno.

V današnji Jugoslaviji služijo tovarne, ogromna podjetja, vodne in kopne poti, kakor tudi vse ostale skupnosti in je v rokah ljudstva in ljudske države, odnosno onih, ki lahko uporabijo to v celoti v korist ljudstva, ne pa, da se koristijo z ljudsko imovino posamezniki, ki kopičijo kapital v svojih žepih ali pa ga, če gre za tuje, nosijo v tujino. (Vzkliki in dolgotrajno odobravanje.)

Tovariši in tovarišice, bratje in sestre! V novi Jugoslaviji je rešeno tudi delavsko vprašanje. V stari Jugoslaviji kar ponovno poudarjam, delavci niso imeli nikakih pravic. Prvi poizkus delavcev, da bi dobili svoje pravice, je rodil tako imenovano "obznanje", ki je povzročilo, da je bil postavljen delavski razred izven zakona in da je ostal popolnoma brez pravic. Delavci so imeli samo pravico delati tako

dolgo, dokler je hotel kapitalist, za katerega so delali, ali pa oni državni organ, ki je upravljal kako podjetje. Čim delavec ni bil več potreben, so ga vrgli na ulico. V stari Jugoslaviji delavec tudi ni imel plačnega dopusta, kakor ga ima v novi Jugoslaviji. V stari Jugoslaviji delavec ni vedel, kaj bo z njim, ko ga bodo pregnali z dela, odnosno bolje rečeno, vedel je, da ga čakata težka bodočnost in teška starost. Na kratko rečeno, delavec je bil v stari Jugoslaviji predmet najbolj brezobzirnega izkoriščanja in izrabljanja, v novi Jugoslaviji pa je pridobil delavec vse pravice. Te njegove pravice ščitijo v celoti naši zakoni. Danes ima delavec vse pogoje za popoln razvoj in je samo vprašanje ekonomskega razvoja vsega našega gospodarstva, da se ti pogoji še zboljšajo obenem s standardom delavskega življenja. V novi Jugoslaviji ima torej delavski razred sijajno bodočnost. V novi Jugoslaviji so za delavce ustvarjeni vsi pogoji, za katere so se nekoč potegovali in za katere so prelivali kri ali pa umirali v ječi.

Tovariši in tovarišice! Tudi kmetje imajo v novi Jugoslaviji vse pogoje za popoln razvoj, medtem ko so izkoriščali kmete v stari Jugoslaviji posamezni spekulant in brezvestni politični spekulant, so danes kmetje v novi Jugoslaviji subjekt pravic in skupno z delavci najmočnejši steber naše FLRJ. Kmetje še danes sicer v Jugoslaviji ne morejo videti v celoti vseh onih pogojev, ki so dani, toda ni daleč dan, ko bodo tudi to v celoti občutili. Že večkrat sem govoril, da je izšla naša dežela iz te vojne hudo opustošena, da nam primanjkuje mnogo stvari, ki so človeku potrebne za življenje in da nosita danes še vedno glavno breme kmet in delavec. To je bilo potrebno v začetku, čim pa je bila v državi ustvarjena možnost, da se to

breme olajša, smo ga kmetom pričeli olajševati. Prišel bo čas, ko bodo mogli kmetje z zadovoljstvom ugotoviti, da imajo v novi Jugoslaviji res vse to, kar je potrebno za njihov vsestranski razvoj.

(Dalje prihodnjič.)

Razni mali oglasi

RADA BI IZVEDELA

za naslov rojaka Ignaca Voje, doma iz vasi Gaberska Gora, pošta Sv. Križ pri Litiji v Jugoslaviji. Dobila sem pismo od njegovega brata, v katerem pove, da brat ni pisal že nad 10 let nič in da se je nahajal takrat nekeje v Argentini, v Južni Ameriki. Za njega bi rad izvedel njegov brat Alojz Voje, Tihoboj, pošta Sv. Križ pri Litiji, in ga prosim, naj se mu priklasi in mu piše, ako je še živ, ali pa naj piše meni njegovi teti, na moj naslov: Mrs. Johana Sladich, R.3, Greenwood, Wis.

—(Adv.)

PATCHERS

For Cabinet Division

EXCELLENT PAY

(Plenty of over-time)

Good Working Conditions

MOTOROLA

GALVIN MFG. CORP.
4545 W. Augusta Blvd.

"PROLETAREC"

—Socialistično-delavski tednik—
Glasilo Jugoslovanske soc. zveze in Prosvetne matice. Pisan v slovenskem in angleškem jeziku. Stane \$3 za celo, \$1.75 za pol. \$1 za četrt leta.

NAROČITE SI GA!

Naslov:

PROLETAREC

CHICAGO 23, ILL.

2301 South Lawndale Avenue

NAROČITE SI DNEVNIK PROSVETA

Po sklepu 12. redne konvencije se lahko naroči na list Prosveto po prijetoj odločbi. dva, tri, štiri ali pet članov in ene družine k eni naročnini. List Prosveta stane za vse enako, za člana ali nečlana \$2.50 za eno letno naročnino. Ker pa člani še plačajo pri assessmentu \$1.25 za tednik, se jim to prijeto k naročnini. Torej sedaj ni vroška, reči, da je list predrag za člana SNPJ. List Prosveta je vsa lastnina in gotovo je v vsaki družini nekdo, ki bi rad čital list vsak dan.

Pojasnimo: Vselej kakor hitro kakor članov preneha biti član SNPJ, ali če se preseli proč od družine in bo zahteval sam svoj list tednik, bode moral tisti član iz dotične družine, ki je tako skupno naročen na dnevnik Prosveto, to takoj naznaniti upravništvu lista, in obenem doplačati dotično vsoto listu Prosveta. Ako tega ne stori, tedaj mora upravništvo znižati datum za to vsoto naročniku.

Cena listu Prosveta je:

Za Zdrul. dravne in Kanado \$2.00	Za Chicago in okolico je \$7.50
1 tednik in 4.00	1 tednik in 6.00
2 tednika in 9.00	2 tednika in 11.00
3 tednike in 2.40	3 tednike in 1.70
4 tednike in 1.20	4 tednike in 1.70
5 tednikov in nič	5 tednikov in 1.50
Za Evropo je \$3.00	

Izpolnite spodnji kupon, priloge potrebno vsoto denarja ali Money Order v plam in si naročite Prosveto, list, ki je vaša lastnina.

PROSVETA, SNPJ.
2657 So. Lawndale Ave.
Chicago 23, Ill.

Priloge pošiljam naročnino za list Prosveto vsoto \$

1. Ime _____ Čl. družine št. _____

Naslov _____

Ustavite tednik in ga pripilite k moji naročnini od slededih članov moje družine:

2. _____ Čl. družine št. _____

3. _____ Čl. družine št. _____

4. _____ Čl. družine št. _____

5. _____ Čl. družine št. _____

Mesto _____ Država _____

Nov naročnik ☐ Star naročnik ☐